

Проект на решение за предоставяне на мандат на Националния статистически институт за провеждане на преговори със статистическата служба на европейската комисия „Евростат“ за промяна в обхвата на регионите от Ниво 2 в Република България

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 28.01.2025 г. - 28.02.2025 г. Неактивна

Номер на консултация: #10859-K

Област на политика: Архив - Регионална политика

Тип консултация: ---

Вносител: Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Тип носител: Национално

Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) отговаря за изготвянето и прилагането на Закона за регионалното развитие (ЗРР), който определя и обхвата на регионите за планиране от ниво 2, като те следва да са в съответствие с изискванията на общата класификация на териториалните единици за статистически цели. Още през 2018 г. МРРБ е установило необходимостта от промяна в обхвата на съществуващите 6 региона за планиране от ниво 2 (NUTS 2), поради обстоятелството, че два от регионите - Северозападен и Северен централен регион не отговарят на изискванията на ЕВРОСТАТ за минимум брой на населението (800 000 души) и към настоящия момент, на база официални данни от 2023 г. ситуацията не се е променила. През 2024 г. при направен анализ на прилагането на държавната политика за регионално развитие чрез изготвянето на Последващи оценки на въздействието на Закона за регионалното развитие и Правилника за прилагането му и на Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г. и при получените мнения в процеса на разработка на тези два важни документа темата за промяна в обхвата на регионите от ниво 2 отново става актуална. Въпроси, свързани с тази тема са повдигнати и от различни заинтересовани страни и представители на граждански организации. В тази връзка през м. декември 2024 г. МРРБ инициира създаването на Междуведомствена работна група (МРГ), в която бяха включени и външни експерти, със задача да се разгледат възможностите за промяна в обхвата на регионите. В резултат от работата на МРГ са изведени три приоритетни

варианта за нов обхват на регионите от ниво 2, като и трите варианта отговарят на критериите на Евростат за брой население.

Концепцията за ново райониране върху която се основават предложените за обществено обсъждане варианти е с цел постигане на полицентричен модел на развитие, заложен в националния документ за регионално развитие - Актуализираната Национална концепция за пространствено развитие. Цели се да се създадат условия за по-равномерно разпределение на ресурсите, стимулиране на икономическото и социално развитие в регионите и намаляване на междурегионалните различия чрез по-целенасочени усилия за въздействие на регионално ниво. Търсеният ефект при определянето на нов обхват на регионите е чрез включването в един и същ регион на територии с общи нужди и потенциали да се подкрепят интегрираните усилия за развитие на страната, да се създадат предпоставки за изграждане на мрежа от полицентрични регионални и икономически центрове, които да укрепват националната икономика и да намаляват дисбалансите между столицата и периферията. Той е в основата и на интегрираните териториални стратегии. Освен това подобен подход дава основания да се търсят паралели в развитието на подобни региони в рамките на Европейския съюз и чрез сравнителен анализ да се откриват доказателства за успешни мерки. Стратегическите документи за регионално и пространствено развитие на регионално ниво - интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите от ниво 2 с период на действие до 2027 г. подчертават необходимостта от по-целенасочени действия в посока оптимизация на регионалната политика и намаляване на дисбалансите между регионите и в този смисъл освен покриването на изискванията на Евростат относно минималния брой на населението на регионите, които се разглеждат за статистически цели, промяната в обхвата на регионите е стъпка и в подобряването на прилагането на политиката за регионално развитие. Моментът за взимане на решение е подходящ и с оглед на предстоящото през 2025 г. разработване на новия документ за регионално и пространствено развитие на национално ниво - Националната концепция за регионално и пространствено развитие (НКРПР) за периода 2026 -2040 г., чиято цел е да се определят дългосрочните перспективи, цели и приоритети на държавната политика за намаляване на дисбаланса в развитието на националната територия и съответствието ѝ с другите секторни и хоризонтални политики.

В допълнение, предпоставка за изменение на районирането в България в този момент е разпоредбата на член 5, алинея 4 от Регламента за NUTS (Номенклатура на териториалните единици за статистически цели). Този регламент предвижда, че измененията на класификацията NUTS се приемат не по-често от веднъж на три години, освен в случаите на съществена реорганизация на административната структура на държава-членка, когато могат да се извършват на по-кратки интервали. През 2025 г. Европейската комисия е насрочила процедура за преразглеждане на класификацията, което предоставя възможност България да участва с предложения за промени в териториалното деление и България има възможност да предостави мандат на Националния статистически институт за провеждане на преговори със статистическата служба на Европейската комисия „Евростат“ за промяна в обхвата на регионите от ниво 2 в Република България с цел привеждането им в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 1059/2003 и Регламент (ЕО) № 176/2008 на

Европейския парламент и на Съвета от 26 май 2003 година за установяване на обща класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), като срокът за стартираните на тези преговори следва да е не по-късно от 31.03.2025 г.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Адрес: София, ул. Св. Св. Кирил и Методий 17-19

Електронна поща: e-mrrb@mrrb.government.bg

Полезни връзки

„Раздел „Проекти на нормативни актове“ - <https://www.mrrb.bg/bg/normativni-aktove/proekti-na-normativni-aktove/>

Документи

Пакет основни документи:

[Приложение - вер. 1.0 | 28.01.2025](#)

[Становище от Асоциация на индустриалния капитал в България, получено по ел.поща на 31.01.2025 г. - вер. 1.0 | 31.01.2025](#)

[Становище от община Кюстендил, получено по ел. поща на 04.02.2025 г. - вер. 1.0 | 04.02.2025](#)

[Становище на Стратегически институт за национални политики и идеи – СИНПИ, получено по ел. поща на 10.02.2025 г. - вер. 1.0 | 10.02.2025](#)

[Становище от Институт за пазарна икономика, получено по ел. поща на 21.02.2025 г. - вер. 1.0 | 21.02.2025](#)

[Statement NUTS 2 Plamen Apostolov sign - вер. 1.0 | 27.02.2025](#)

[СТАНОВИЩЕ КРИБ Стара Загора - вер. 1.0 | 27.02.2025](#)

[СТАНОВИЩЕ КРСЗ Стара Загора signed - вер. 1.0 | 28.02.2025](#)

[Становище БТПП - вер. 1.0 | 28.02.2025](#)

[Proposal Karta na regions KTPP 28022025 - вер. 1.0 | 28.02.2025](#)

[Становище на Областен съвет за развитие на област Добрич, получено по ел. поща на 28.02.2025 г. - вер. 1.0 | 28.02.2025](#)

[Становище от Община Стара Загора, получено по ел. поща на 28.02.2025 г. - вер. 1.0 | 28.02.2025](#)

[Становище на Община Благоевград, получено по ел. поща на 25.02.2025 г. - вер. 1.0 | 04.03.2025](#)

[Проект на РМС - вер. 1.0 | 07.03.2025](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 14.03.2025](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

Автор: Данъкоплатец (28.02.2025 16:26)

Вариант 1 или Вариант 3!

Твърде подозрителна и координирана изглежда засилената активност на кюстендилските и старозагорски организации. И веднага се отличват с тесногърдото си виждане поставяйки дребни регионални претенции за собствена угода. Надявам се МРРБ да погледне картата по-отвисоко игнорирайки местни бизнес интереси, защото не това е задачата на общественото обсъждане!

Още по-странна е позицията на иначе адекватния ИПИ. От една страна приветствам че след толкова години лобирание София да бъде в още по-голям NUTS-2 район, най-накрая и те са осъзнали нуждата от промяна. От друга страна, много подобното им на Вариант 3 предложение от 2018г. по нищо не прилича на сегашното, което пък е пълно с противоречия и празно от към адекватни аргументи.

Господа от МРРБ, няма никаква логика и не е налице нито една съществена причина българското Черноморие да остане разделено и в следващите няколко десетки години отново да попада в 2 отделни NUTS 2 региона.

Крайното решение трябва да е между Вариант 1 и Вариант 3. Добре би било да се разгледа и подвариант 1.1, като към Столичен район се добави и област София.

Автор: Димитър Янков (28.02.2025 11:42)

СТАНОВИЩЕ от СНЦ „КЛУБ НА РАБОТОДАТЕЛЯ“ СТАРА ЗАГОРА

СНЦ Клуб на работодателя Стара Загора, подкрепя действията и усилията на управляващите за промяна в обхвата на регионите от ниво 2 в Република България

така, че да отговарят на изискванията на „Евростат“ за минимален брой население. Защиатавайки интересите и дейността на бизнеса в региона, сдружението изразява следното становище: **КАТЕГОРИЧНО ПОДДЪРЖАМЕ ВАРИАНТ 2 - където областите Стара Загора, Сливен Ямбол и Бургас остават в югоизточен регион на планиране.**

Стара Загора е важен икономически и културен център, който си сътрудничи с всички общини от Югоизточния регион с цел привличането на нови инвеститори и развитието на местната икономика, култура и туризъм. Запазването на текущото регионално деление би дало възможност за продължение на постигнатото до момента, за реализирането на планирани инициативи и проекти с останалите общини в региона, би дало възможност за привличане на нови инвестиции, осигурявайки икономически растеж и конкурентоспособност. Евентуална промяна в регионалния обхват би довела до редица административни затруднения и неблагоприятни условия за бъдещи родни и чужди инвеститори.

Следва да се отбележи, че Община Стара Загора вече има изготвени планове и стратегии за устойчиво развитие, отчитащи специфичните нужди именно на Югоизточния регион. Една част от тях са свързани с подобряване на инфраструктурата, друга – с осигуряване на възможности за производство на зелена енергия, трета – със създаване на нови работни места и опазване на околната среда, четвърта с цифровия преход и дигитализацията на предприятията – създаден и работещ цифров хъб ЕЦИХ „ЗАГОРЕ“. Включването на Община Стара Загора в нов регион би довело до промяна и преобразуване на тези стратегии, необходимост от промяна на планове и проекти, усложнения и трудности в прилагането на съществуващите стратегии и голям допълнителен разход на време и средства. Както е известно България закъснява критично с усвояването на средствата по програмата за регионално развитие и няма никакво време за губене.

Не на последно място следва да се подчертае готовността на Югоизточен регион за участие в проекти с европейско финансиране, подпомагащи неговото икономическо развитие и растеж. Евентуална промяна в териториалното деление би затруднила изпълнението на вече стартирали проекти и би довела до редица пречки в изпълнението на нови, вече планирани такива. От КРСЗ Стара Загора смятаме, че усилията следва да се насочат към развитие и подобряване на условията за инвестиции, подкрепа на общината в реализацията на големи инфраструктурни проекти, изграждането на индустриални зони, а не във включването на Стара Загора в нов регион. Аргументирайки избора си, следва да подчертаем и факта, че една промяна в обхвата на регионите от Ниво 2, неминуемо ще е свързана и с преразпределение на средствата, получавани по различни европейски програми, респективно ще лиши някои области от приоритетно финансиране.

Ние, представителите на местния бизнес, заставаме твърдо зад идеята за запазване на настоящия териториален обхват, който гарантира, че Стара Загора ще получи необходимото европейско финансиране за стратегически проекти, необходими за осъществяването на справедливия преход, развитието на зелена икономика, икономическия, социален и културен разцвет на региона.

27.02.2025г. Стара Загора

Автор: Мартин Василев (27.02.2025 11:54)

Изменения в териториалните единици за статистически цели

Регламент (ЕО) 1059/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 26.03.2003 г. за установяване на обща класификация на териториалните единици за статистически цели предвижда следните прагове за население (хора, които имат своето местожителство в съответния регион):

Ниво 1 – от 3 милиона до 7 милиона

Ниво 2 – от 800 000 до 3 милиона

Ниво 3 – от 150 000 до 800 000.

Според данни, публикувани от Евростат, за населението към 01.01.2024 г., населението на цялата страна е 6,445,481 души. Съгласно чл. 3, параграф 2 на Регламента ако населението на цялата държава-членка е под минималния праг за дадено ниво, цялата държава-членка е една териториална единица за това ниво. Следователно България трябва да отчете 1 неадминистративна единица на ниво 1. Това изменение трябва да залегне в предложението за изменение на обхвата на териториалните единици за статистически цели, обект на преговори със статистическата служба на Европейската комисия (Евростат).

Същите данни индикират, че населението на Северозападен регион на планиране ниво 2 е 664,024 души, а на Северен Централен регион на планиране ниво 2 е 680,359. Двата региона са население под прага от 800 000 души, посочен в чл. 3, параграф 2 на Регламента. Североизточен региона на планиране ниво 2 е с население 826,134 и съществува голяма вероятност и този регион да падне под прага до 2027 г. според прогнозите за населението на НСИ. Затова, както се предлага в проекта за Решение за предоставяне на мандат за водене на преговори за изменение на обхвата на териториалните единици за статистически цели, обект на преговори със статистическата служба на Европейската комисия (Евростат), неадминистративните единици на ниво 2 трябва да бъдат реструктурирани.

Данните на Евростат за населението към 01.01.2024 г. показват, че е необходимо изменение и на неадминистративните единици на ниво 3, тъй като 15 от общо 28 неадминистративни единици на ниво 3 са под прага от 150 000 души, а 1 неадминистративна единица на ниво 3 е над прага от 800 000 души.

Под праговете са следните региони ниво 3:

Видин, Монтана, Враца, Ловеч, Габрово, Разград, Силистра, Добрич, Шумен, Търговище, Ямбол, Перник, Кюстендил, Смолян и Кърджали.

Над прага е следния регион ниво 3:

София (столица)

Съгласно чл. 3, параграф 5 от Регламента ако за дадено ниво от класификацията в една държава-членка не съществуват административни единици с подходящ мащаб, в съответствие с критериите, определени в параграф 2, това ниво се съставя чрез обединяване на подходящ брой съществуващи по-малки съседни административни единици. При това обединяване трябва да се взимат предвид такива подходящи критерии като географски, социално-икономически, културни условия или условия на околната среда. В този смисъл изброените 15 региона ниво 3 трябва да бъдат обединени, така че да се покрие изискването за праговете на население на това ниво. Местните административни единици подразделят ниво по 3 на едно или две допълнителни нива териториални единици, като за България водещата административна единица е община, посочена в Приложение III от Регламента. Това означава, че области могат да бъдат обединявани за целите на обособяване на неадминистративни единици на ниво 2 и 3.

При регион София (столица) е необходимо разделянето на по-малки по население неадминистративни единици на ниво 3 (между 2 и 8 такива единици, отчитайки населението, което според данните на Евростат е 1,286,965 към 01.01.2024 г.).

Що се отнася до влизането в сила на изменението на териториалните единици за статистически цели, трябва да се отчете, че програмният период 2021-2027 г. включва определено бюджетно обособяване по категория региони ниво 2 и влизането в сила на изменения в регионите преди приключването му, може да доведе до увеличаването на финансирането на проекти със средства от държавния бюджет при промяна на категорията на даден регион за проектите, които се изпълняват на негова територия. Също така през месец юли 2025 г. Европейската комисия ще представи новата многогодишния финансова рамка, която ще влезе в сила от началото на 2028 г. Индикациите са, че механизмът на усвояване на средствата ще бъде сходен с този по Механизма за възстановяване и устойчивост, т.е. ако не бъдат изпълнени определени ангажименти, реформи и инвестиции, включително и по отношение на подобряване на благосъстоянието на населението, средства няма да бъдат възстановявани към държавите-членки. Затова е целесъобразно да се прецени кога и при какви условия Националният статистически институт трябва да започне преговори за промяна в обхвата на териториалните единици за статистически цели, вземайки предвид и евентуални предстоящи законодателни промени, свързани с определянето на условията за отпускане на регионална инвестиционна помощ, както и условията за финансиране на проекти в новия програмен период от 2028 г.

Автор: Елена Христова (20.02.2025 16:55)

Крайно време е

Крайно време е. Абсолютно безотговорно е цяла югозападна България да е в един район със София-град. По отношение на МСП, вече втори програмен период е абсолютна секира. И оскъдното финансиране, което има понякога е на нива като за фирма, оперираща в София, защото се гледат усреднените показатели за целия район, а София сваля своите за сметка на нереалистично качване на показателите на останалите общини в района. За сравнение Пловдив, Варна и т.н. не влияят на

регионите си по този начин - там диспропорциите в развитието и в броя на населението не са толкова големи. В случая, с Югозападния район за планиране, имаме една община с много висок доход на човек и с непропорционално голям брой на населението (София град) спрямо всички останали общини в района - ако не бъркам всички останали са общо с около 800 000 население и с много по-нисък доход. По този начин се получава изкуствено изравняване на показателите и тези на София падат и тя получава достъп до европейски ресурси, до които не би следвало да има достъп, ако разчита само на собствените си показатели. От друга страна, в останалите общини се губи ресурс, защото финансирането (примерно за МСП) е с много по-ниски проценти от това, което се прилага в останалите райони в България - примерно във Варна едно малко предприятие беше на 70% финансиране миналия програмен период, а в Кюстендил, аналогично предприятие беше на 45%. София е с тотално различни нива на показателите и независимо от избрания вариант, следва да е в отделен район.

Автор: Lyubomir Ivanov (06.02.2025 21:31)

HeСофия

Сравнението София - HeСофия е подвеждащо в разглеждания контекст на райониране, доколкото не се предлага промяна на общността в един район с град София при 24 от всичко 28 области на страната. Такава промяна се предлага за 4 области, което не изчерпва HeСофия.

Автор: Lyubomir Ivanov (06.02.2025 21:31)

HeСофия

Сравнението София - HeСофия е подвеждащо в разглеждания контекст на райониране, доколкото не се предлага промяна на общността в един район с град София при 24 от всичко 28 области на страната. Такава промяна се предлага за 4 области, което не изчерпва HeСофия.

Автор: Данъкоплатец (06.02.2025 12:16)

След 14г. фатално за българските региони забавяне...

Няколко десетилетия българските управляващи упорито отказваха да извадят София в отделен район на ниво NUTS-2. Огромната част от кохезионните фондове бяха приоритетно насочвани в столични проекти, най-вече междуквартална транспортна инфраструктура и подвижния ѝ състав.

Резултатът в комбинация и с други лоши регионални политики: София = 127%, HeСофия = 40% от БВП-СПС на ЕС-27. Срам! Бананова държава!

По отношение на предложените варианти:

Вариант 1 - Най-балансиран и добре аргументиран. Обособяват се Големи Дунаски и Черноморски региони и свързаните с това възможности предвид природногеографски, икономически и демографски ресурси.

Вариант 3 - Добра алтернатива на Вариант 1

Вариант 2 - Единствен плюс е че и тук столицата е отделена в самостоятелен регион. Разделяне на Дунавската равнина от една страна и Черноморието от друга в 2x2 региони и създаване на регион с толкова различни икономически и природногеографски характеристики като Благоевград и Плевен например е неуместно. Аргументът че се запазват два от съществуващите района е нелеп!

Автор: Lyubomir Ivanov (31.01.2025 20:20)

Вече го обсъждахме 2018 г. ...

????????? ?? ?????????? ?? ?????????? ?? ?????. ?? ??? ?????? ?? ?????? ?????????? ?? ???????, ?????? ? ??. ?????????????? ?????????? ?
????????? ?? ??????: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/2a/Bulgaria_NUTS-2_Proposal_2018_variant_2.svg/2560px-Bulgaria_NUTS-2_Proposal_2018_variant_2.svg.png

История

Начало на обществената консултация - 28.01.2025

Приключване на консултацията - 28.02.2025

Справка за получените предложения - 14.03.2025

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)